

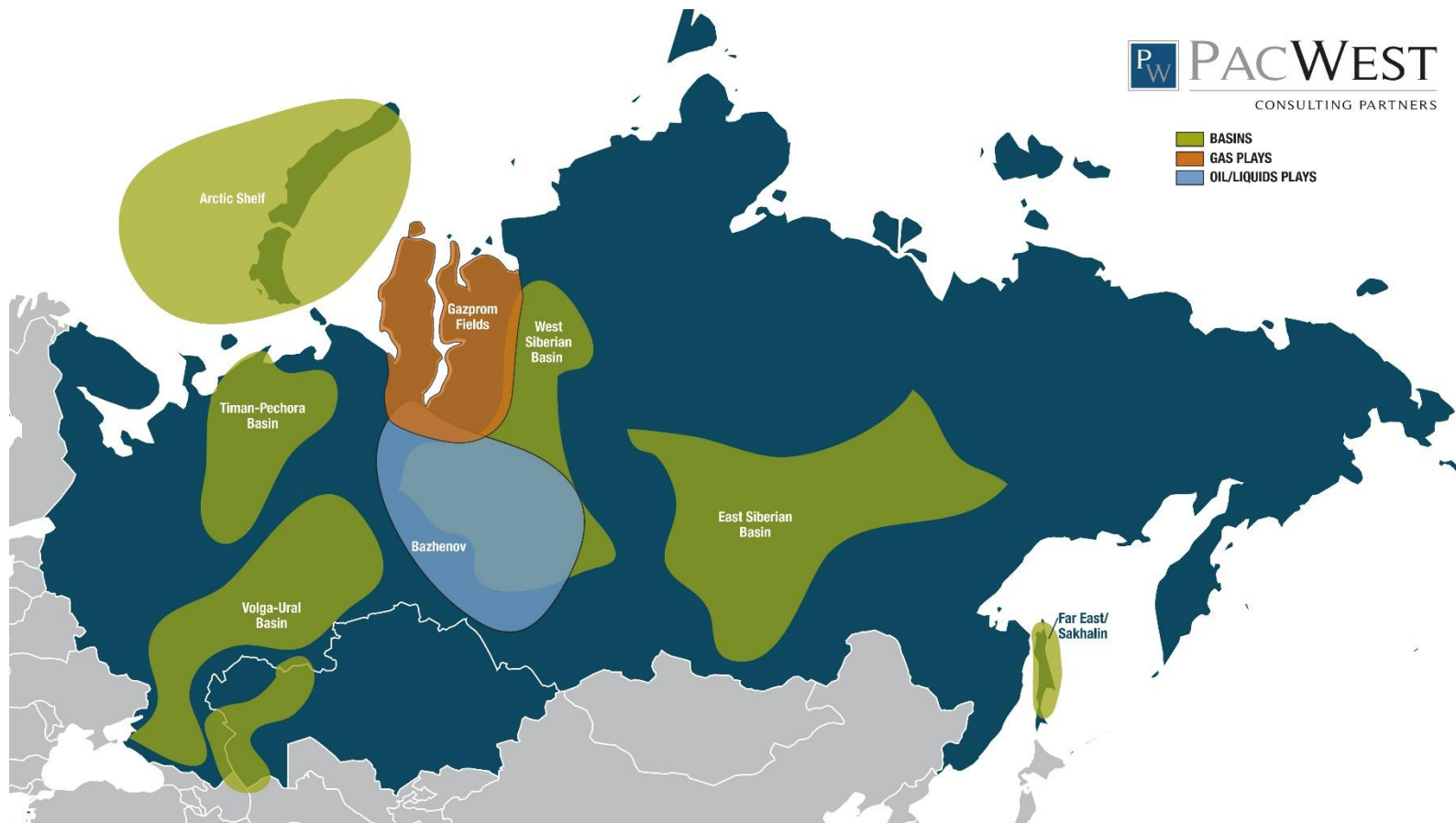
Oroszország, a fél lábon álló energetikai hatalom

XVI. Tiszai Euro-atlanti Nyári Egyetem
Szolnok, 2015. 07. 27.

Deák András Ph.D.
MTA KRTK VGI, tudományos főmunkatárs

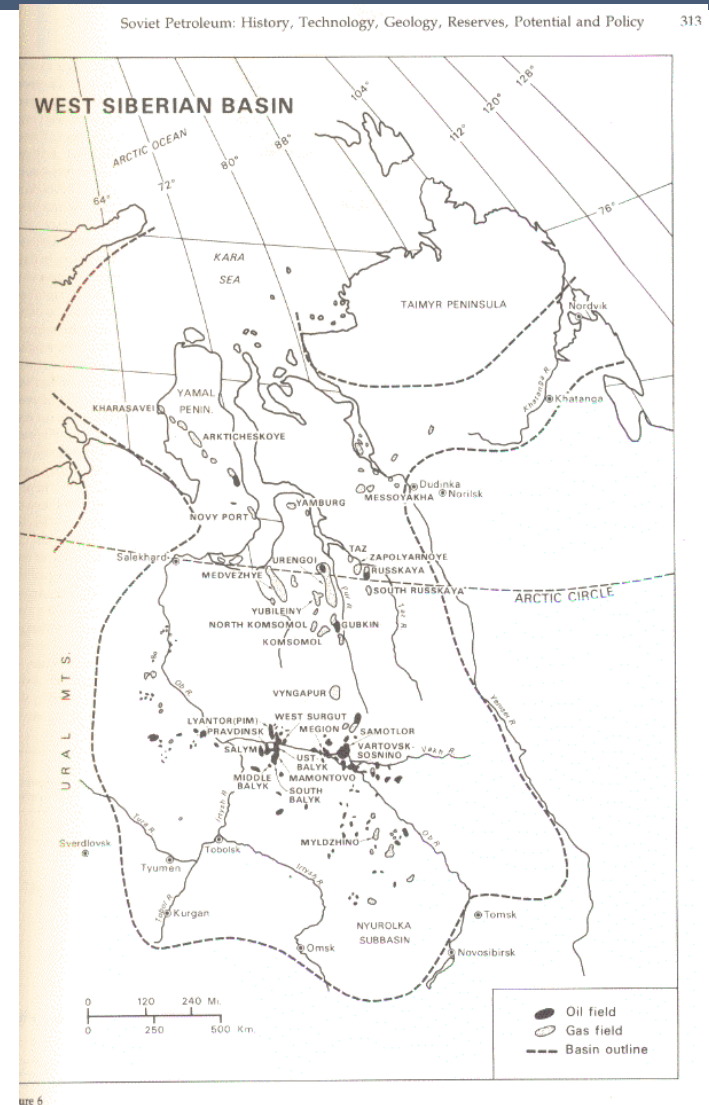
Az orosz CH termelés jelenlegi és perspektívikus zónái

PW PACWEST
CONSULTING PARTNERS

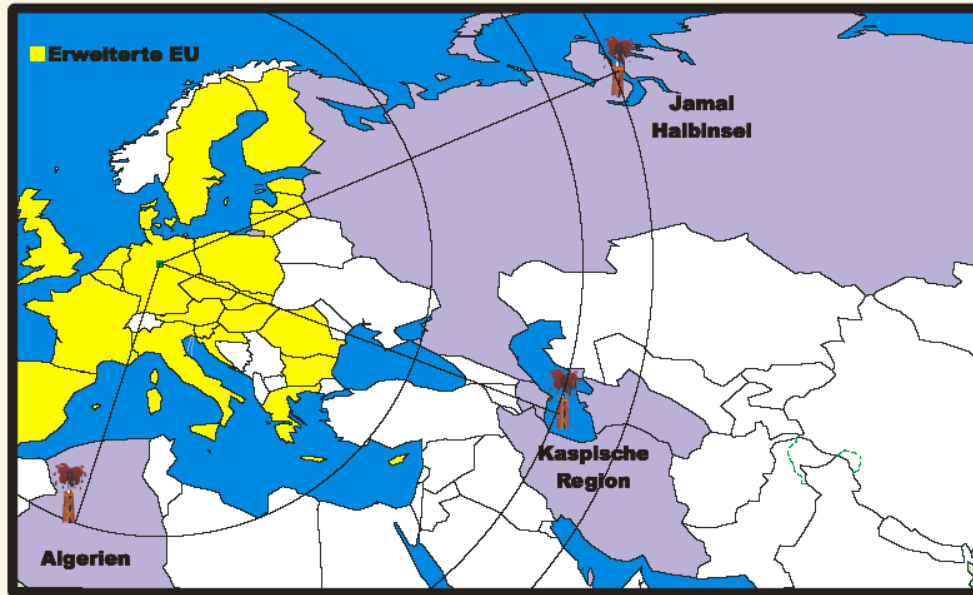

Nyugat-Szibéria, mint termelési régió kihívásai

- (1) Extrém klíma, permafrost
- (2) „Arktikus mocsár”
- (3) Távol a piacoktól, „land-locked”
- (4) Civilizálatlan, lakatlan vidék

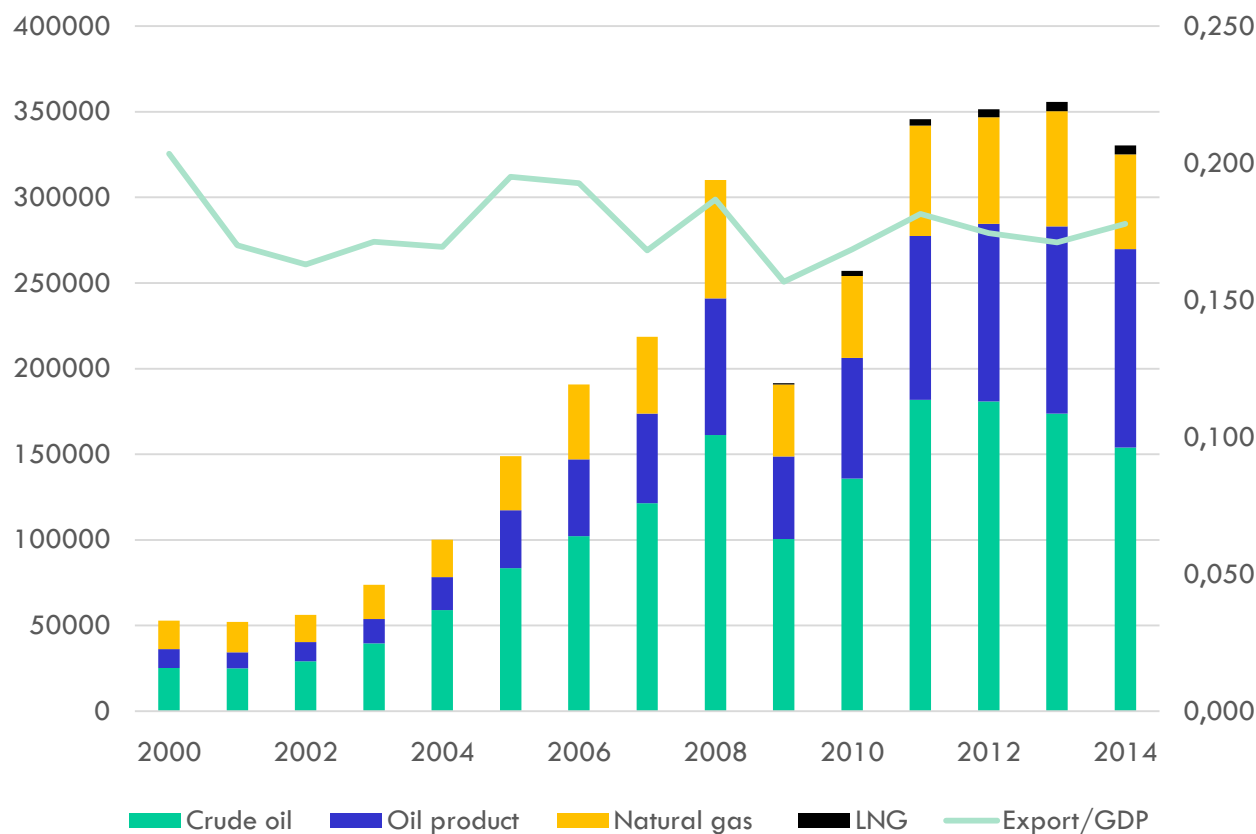
A méret a lényeg – hatalmas tartalék rossz helyen

Az exportbevételek túlnyomó része olaj, nem gáz

Orosz CH export, mln USD, 2000-2014

Forrás: CBR, IMF

Nagy népesség, ipari kultúra, alacsony függés

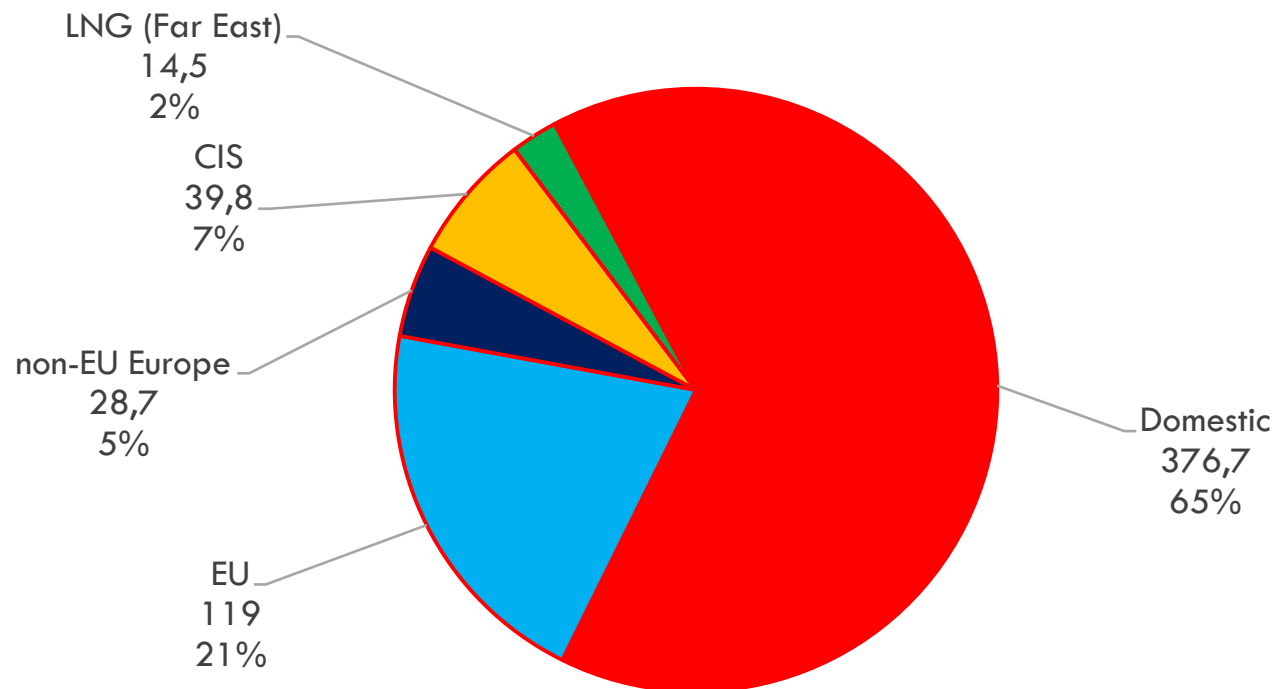
A CH-export és a GDP aránya az OPEC-tagállamokban és Oroszországban, 2014

	Teljes CH-export, mrd USD, 2014	GDP, folyó áron, mrd. USD, 2014	Export/GDP
Ecuador	11,4	101,09	0,11
Irán	53,65	404,13	0,13
Nigéria	76,93	561,6	0,14
Oroszország	330,24	1857,46	0,18
Algéria	40,64	228,28	0,18
EAE	107,85	401,65	0,27
Katar	56,91	211,53	0,27
Líbia	14,9	41,15	0,36
Irak	84,3	223,51	0,38
Venezuela	77,78	205,79	0,38
Szaúd-Arábia	285,14	752,46	0,38
Angola	57,61	128,56	0,45
Kuvait	97,54	172,35	0,57
Forrás: OPEC, CBR, IMF			

Az EU-tól való aszimmetrikus függés egyre gyengébb

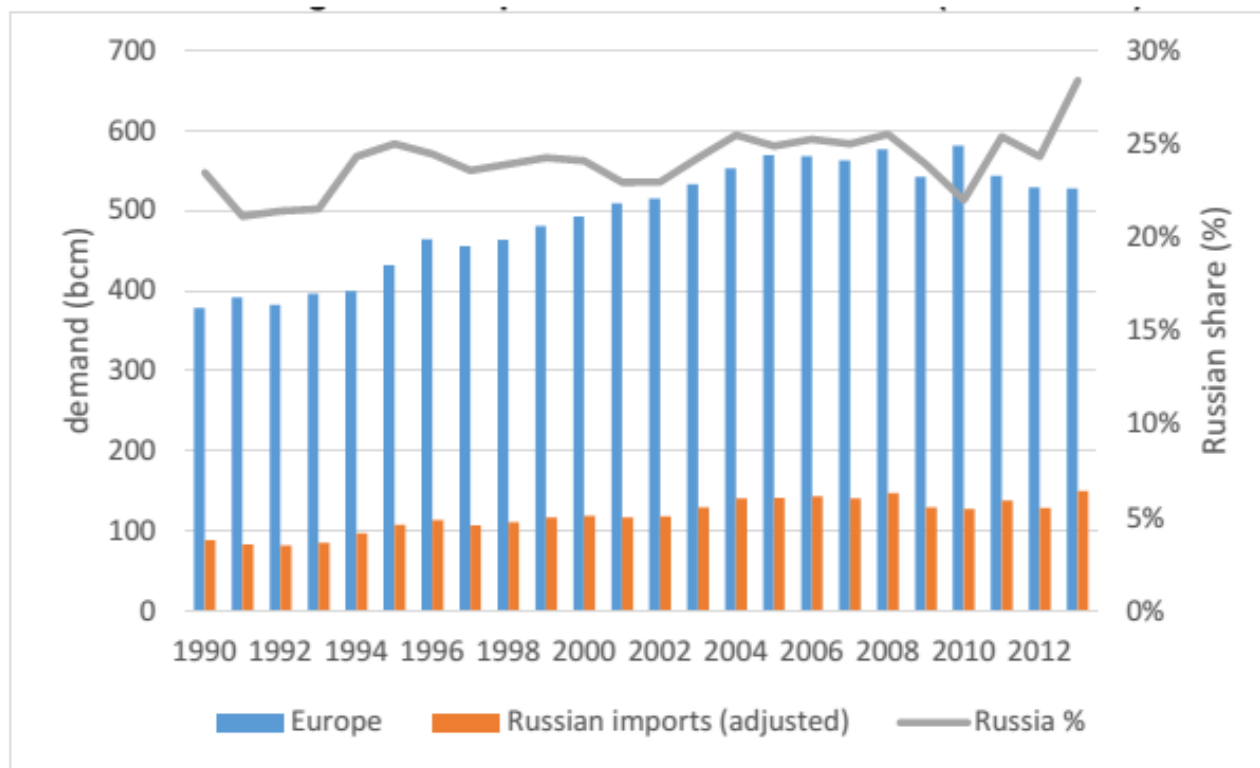
Russian gas balance, 2014 (578,7 bcm)

Forrás: BP Statistical Review, Gazpromexport

Főleg mert RU gáz aránya inkább nő, ha a piacon múlik

Share of Russian gas in European demand 1990–2013* (bcm and %)

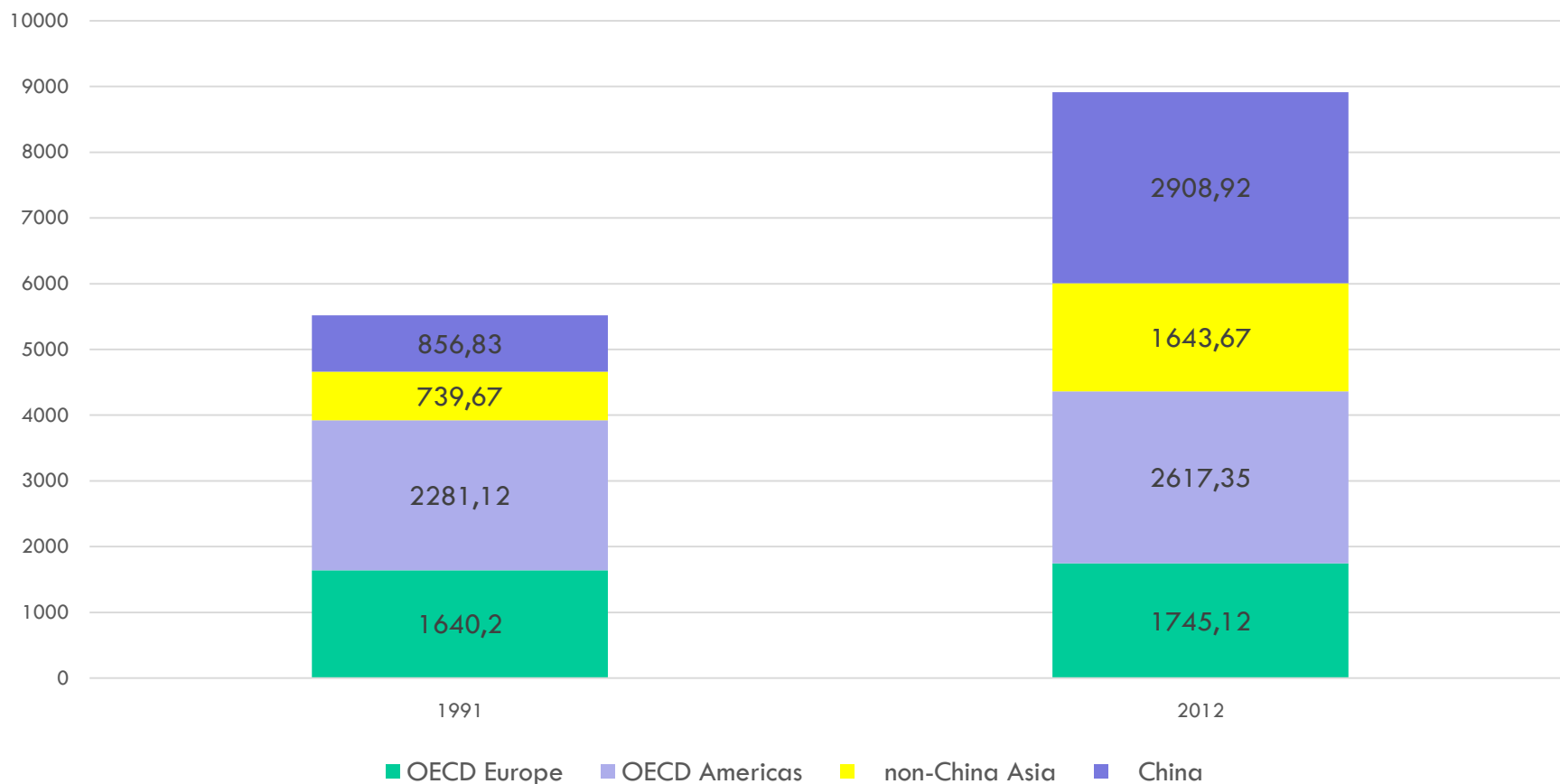

Source: EIA International Energy Statistics Database, based on 40 European countries.

Ázsiában van csak érdemi importkereslet növekedés

Energy consumption in some major regions, Mtoe, 1991, 2012

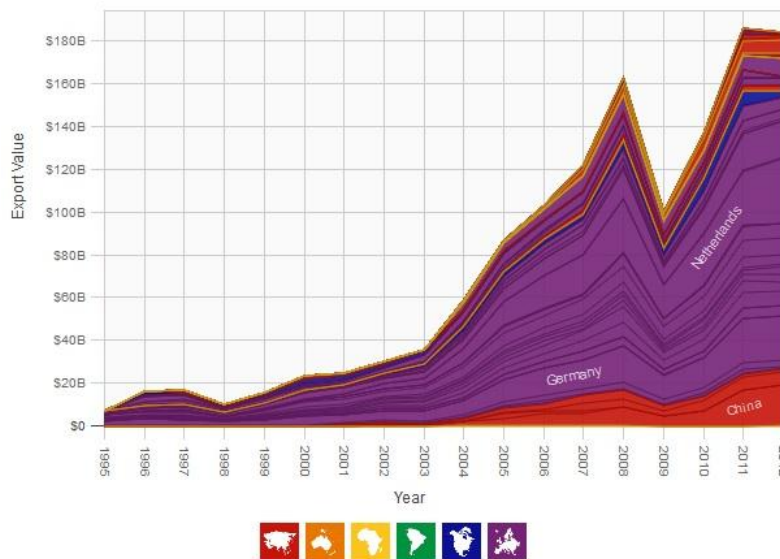
Source: IEA

Európához kötött orosz export

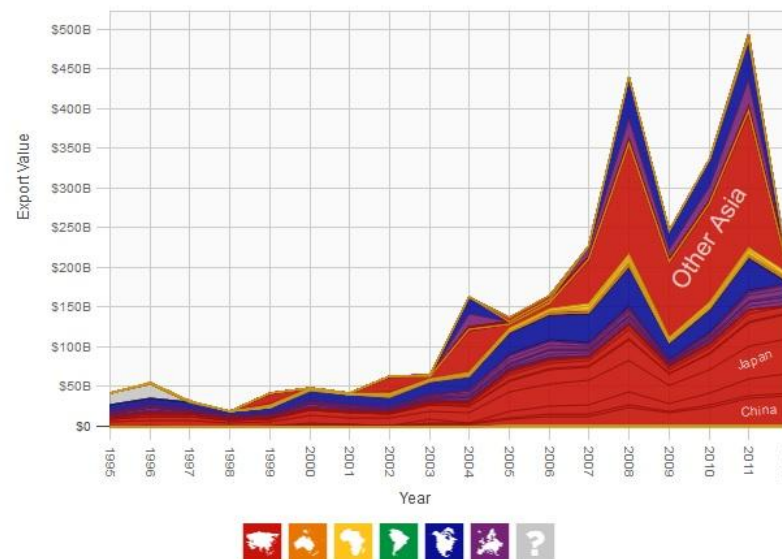
Russia crude oil export destinations, bln. USD, 1995-2012

Source: <https://atlas.media.mit.edu/>

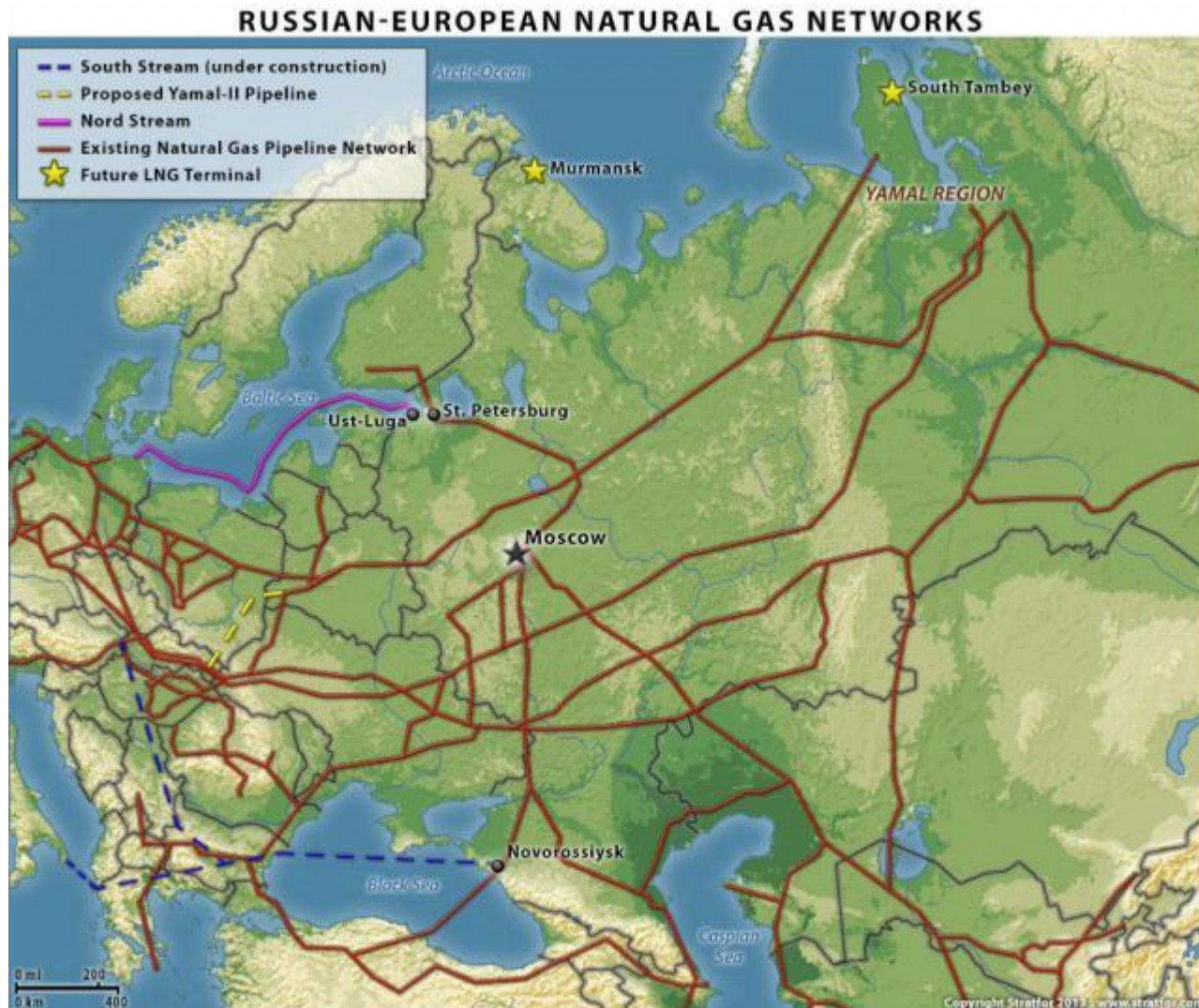

Saudi Arabia crude oil export destinations, bln USD, 1995-2012

Source: <https://atlas.media.mit.edu/>

Egyedi hálózati rendszer EU és RU között

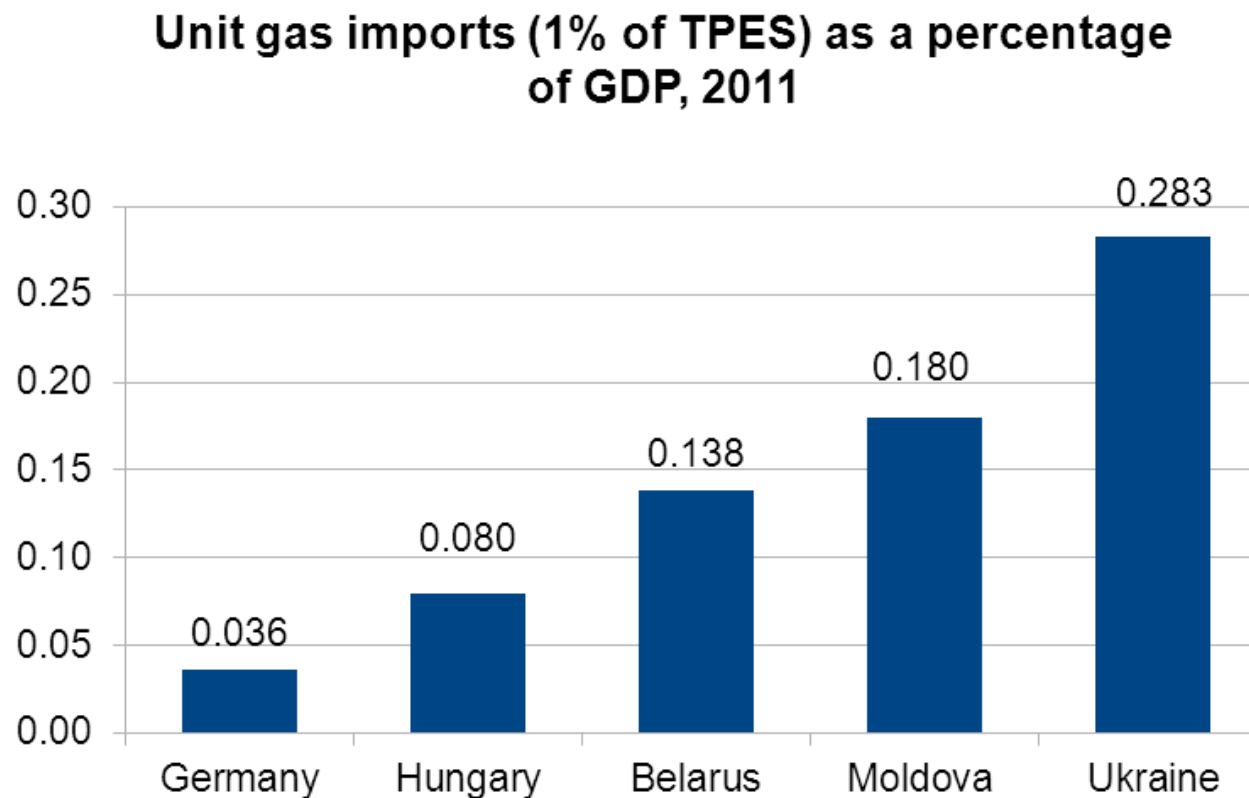
Egy drága belépő – Oroszország és a Távol-Kelet

Tranzitdiverzifikáció – kényszer vagy választás?

Ukrán tranzit – a politika nélkül nem megy

Hol van az ukrán gázimport új egyensúlyi pontja?

Gazprom - A „*bonanza*” vége

Szűkebb likviditási viszonyok:

- (1) Szankciók direkt és közvetett hatása;
- (2) Gázárak csökkenése minden szegmensben (bel- és külföldön);
- (3) Szigorúbb belső adókörnyezet.

Korábbi áthúzódó problémák:

- (1) Kereslethiányos piac, főleg Oroszországban és FÁK-ban;
- (2) Megkésett exportdiverzifikáció;

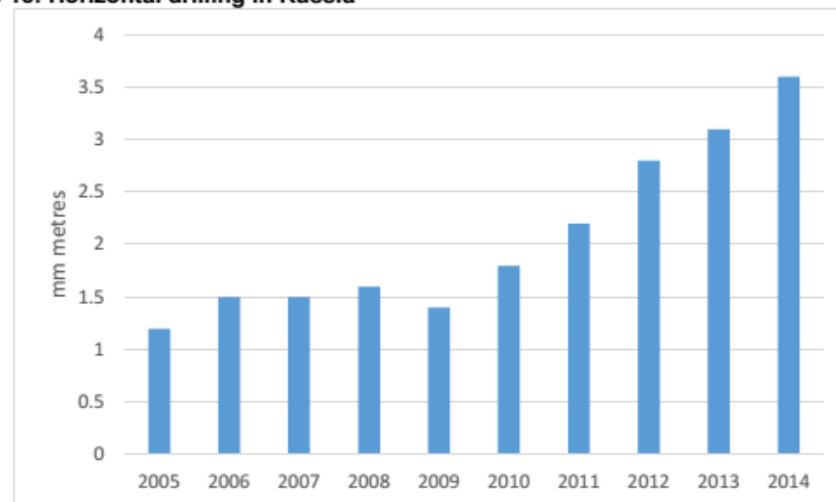
Szankciók mérsékelt hatása

Table 2: Upstream capital expenditure at major Russian oil and gas companies

	2010	2011	2012	2013	2014	2015E
Gazprom	12,293	18,500	12,866	13500	13500	10125
Lukoil	4,933	6,629	8,902	9,768	10,900	8,175
Rosneft	6,341	9,240	12,911	10750	9961	6973
Gazprom Neft	2,350	2,411	2,922	4514	5900	3835
Sugutneftegas	3,830	1,075	4,885	5409	5639	5075
Novatek	762	581	975	1387	1594	836
Bashneft				475	1199	1105
Tatneft				860	900	810
Total	30509	38436	43461	46663	49593	36934

Source: Anderson et al (2015), Company data (see notes below)

Figure 15: Horizontal drilling in Russia

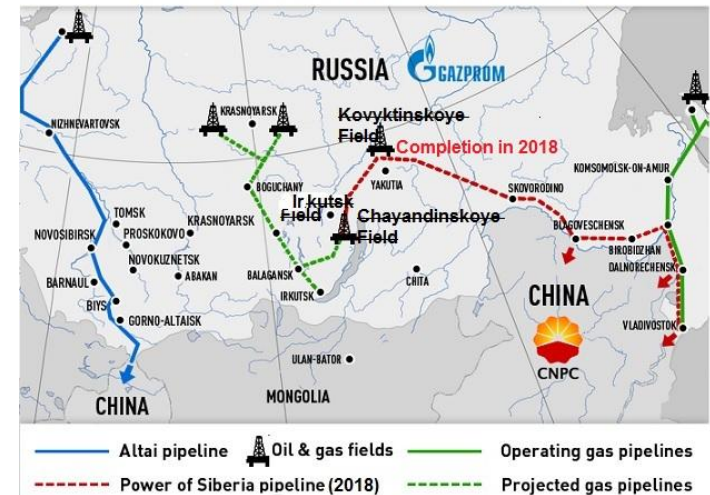
Source: Eurasia Drilling

Racionálisabb befektetési program

Kovyktinskoye and Chayandinskoye.

"Power of Shanghai" Gas Pipeline to Supply China

Gazprom befektetési tervek tegnap és ma

	Déli korridor	Távol-Kelet	TOTAL
Eredeti verzió (2014 közepe)	63 bcm Déli Áramlat - kb. 40 mrd USD	61 bcm Szibéria Ereje - kb. 55 mrd USD	95 mrd USD
Mai törekvés	31,5 bcm Török Áramlat - 12-14 mrd USD	30 bcm Altaj - kb. 14 mrd USD	28 mrd USD

Köszönöm a figyelmet!